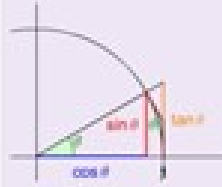

Theorem

The following two limits hold:

- $\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{\theta} = 1$
- $\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\cos \theta - 1}{\theta} = 0$

Notice

$$\sin \theta \leq \theta \leq 2 \tan \frac{\theta}{2} \leq \tan \theta$$

Divide by $\sin \theta$:

$$1 \leq \frac{\theta}{\sin \theta} \leq \frac{1}{\cos \theta}$$

Take reciprocals:

$$1 \geq \frac{\sin \theta}{\theta} \geq \cos \theta$$

As $\theta \rightarrow 0$, the left and right sides tend to 1. So, then, must the middle expression.

$$\begin{aligned} \frac{1 - \cos \theta}{\theta} &= \frac{1 - \cos \theta}{\theta} \cdot \frac{1 + \cos \theta}{1 + \cos \theta} = \frac{1 - \cos^2 \theta}{\theta(1 + \cos \theta)} \\ &= \frac{\sin^2 \theta}{\theta(1 + \cos \theta)} = \frac{\sin \theta}{\theta} \cdot \frac{\sin \theta}{1 + \cos \theta} \end{aligned}$$

So

$$\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{1 - \cos \theta}{\theta} = \left(\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{\theta} \right) \cdot \left(\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{1 + \cos \theta} \right) = 1 \cdot 0 = 0.$$

Example

- $\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\tan \theta}{\theta}$
- $\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin 2\theta}{\theta}$

Answer

- 1
- 2

1. Use the basic trigonometric limit and the definition of tangent.

$$\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\tan \theta}{\theta} = \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{\theta \cos \theta} = \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{\theta} \cdot \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{1}{\cos \theta} = 1 \cdot \frac{1}{1} = 1.$$

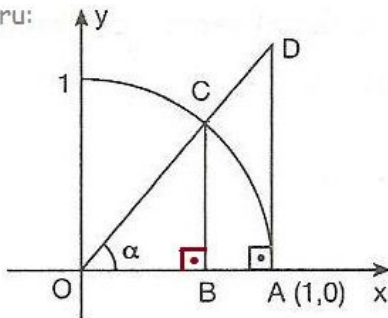
2. Change the variable:

$$\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin 2\theta}{\theta} = \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin 2\theta}{2\theta} \cdot \frac{2}{1} = 2 \cdot \lim_{2\theta \rightarrow 0} \frac{\sin 2\theta}{2\theta} = 2 \cdot 1 = 2$$

OR use a trigonometric identity:

$$\lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin 2\theta}{\theta} = \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{2 \sin \theta \cos \theta}{\theta} = 2 \cdot \lim_{\theta \rightarrow 0} \frac{\sin \theta}{\theta} \cdot \lim_{\theta \rightarrow 0} \cos \theta = 2 \cdot 1 \cdot 1 = 2$$

soru:

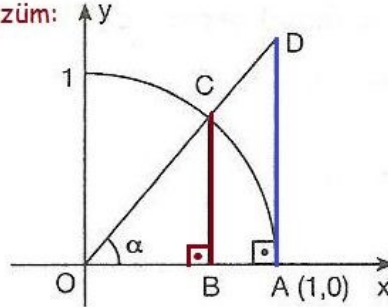

Şekildeki birim çemberin I. bölgesindeki yayı ile C noktası verilmiştir.

Buna göre, $\lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{|AD|}{|CB|}$ ifadesinin değeri kaçtır?

- A) 2   B) 1   C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{1}{3}$ E) $\frac{1}{4}$

çözüm:

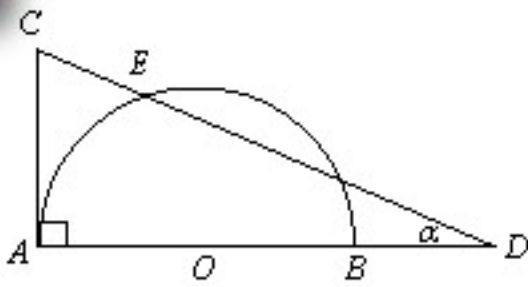

Tanım gereği AD uzunluğu $\tan \alpha$ ve CB uzunluğu $\sin \alpha$ dir.

$$\begin{aligned} \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{|AD|}{|CB|} &= \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\tan \alpha}{\sin \alpha} \\ &= \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha \sin \alpha} \\ &= \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{1}{\cos \alpha} \\ &= \frac{1}{\cos 0} \\ &= 1 \end{aligned}$$

bhg,temmuz2010,İstanbul...

Örnek.

Şekilde $m(\widehat{AE}) = |AC|$ ise $\lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{AD}{AB} = 2$ old. göst.

Çözüm. O.Ekiz

$\alpha \rightarrow 0$ için $\widehat{AE} \rightarrow |AE|$ olacaktır.

Bu durumda $\alpha \rightarrow 0$ için $|AC| = |AE|$ (*)

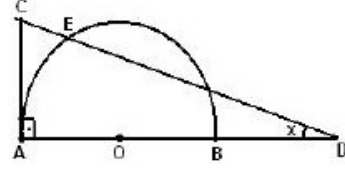
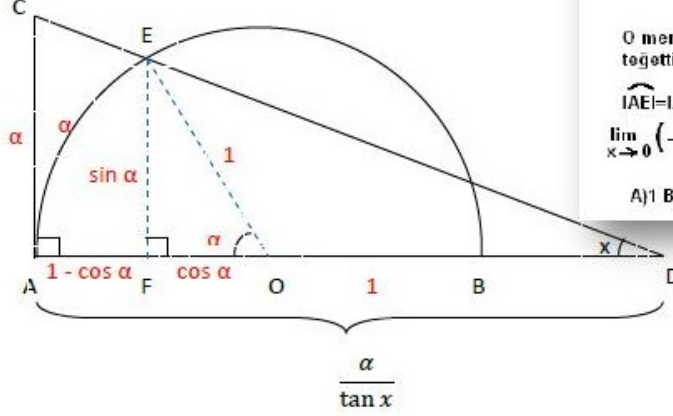
alabiliriz. Burdan $m(\angle ACE) = 90 - \alpha$

olup $m(\angle CAE) = 2\alpha = m(\angle ABE)$ dir.

Dolayısı ile $AD = \frac{AC}{\tan \alpha}$ ve $AB = \frac{AE}{\sin 2\alpha}$ olur.

$$\lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{AD}{AB} = \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\frac{AC}{\tan \alpha}}{\frac{AE}{\sin 2\alpha}} \text{ (*) dan } = \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\sin 2\alpha}{\tan \alpha} = 2 \text{ olur.}$$

Çözüm (Eyüp Kamil Yeşilyurt, mart 2010)

O merkezli çember CA doğrusuna A noktasında teğettir.

$|AE|=|AC|$ ise

$\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{|AD|}{|AB|} \right)$ ifadesinin değeri kaçtır?

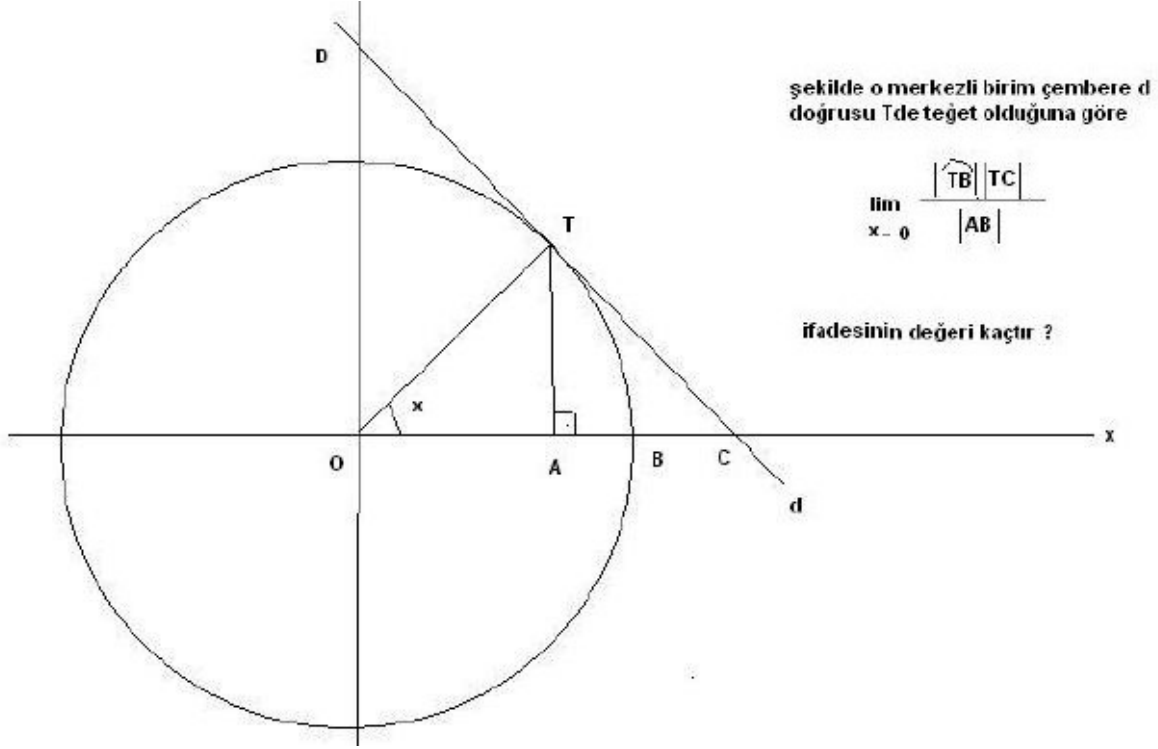
A)1 B)2 C)3 D)4 E)5

O merkezli çemberin yarıçapı 1 birim ve $m(\widehat{EOA}) = \alpha$ radyan olsun. Yarıçap 1 birim olduğundan AE yayının uzunluğu α birimdir. Hipotezden $|AC| = \alpha$ birim olur. EFO dik üçgeninde; $|EF| = \sin \alpha$ birim ve $|FO| = \cos \alpha$ birim olduğundan $|AF| = 1 - \cos \alpha$ birim elde edilir. CAD dik üçgeninde; $|AC| = \alpha$ birim olduğundan $|AD| = \frac{\alpha}{\tan x}$ birim olduğundan $|FD| = \frac{\alpha}{\tan x} - (1 - \cos \alpha)$ olur. EFD dik üçgeninde; $\tan x = \frac{|EF|}{|FD|}$ ise $\tan x = \frac{\sin \alpha}{\frac{\alpha}{\tan x} - 1 + \cos \alpha}$ içler dışlar çarpımı yapıp düzenlenirse

$\tan x = \frac{\alpha - \sin \alpha}{1 - \cos \alpha}$ elde edilir.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{|AD|}{|AB|} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\alpha}{\tan x}}{2} = \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\alpha - \alpha \cos \alpha}{2\alpha - 2\sin \alpha} = \frac{3}{2}$$

”

Çözüm:

Birim çember olduğundan $|OA| = \cos x$, $|AB| = 1 - \cos x$, $|TC| = \tan x$ ve birim çemberde yay uzunluğu radyan türünden merkez açının ölçüsüne eşit olduğundan $|\widehat{TB}| = x$ olur.

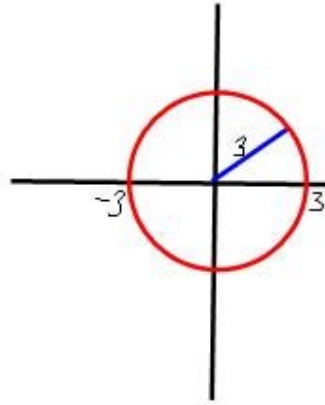
Değerler yerine yazılırsa

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \tan x}{1 - \cos x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \tan x (1 + \cos x)}{(1 - \cos x)(1 + \cos x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \tan x (1 + \cos x)}{\sin x \sin x} =$$

$$1.1. \lim_{x \rightarrow 0} (1 + \cos x) = 2$$

Olarak bulunur.

$\lim_{x \rightarrow 2} (x^2 + a)$ değerinin başlangıç noktasına olan uzaklığı en çok 3
br olduğuna göre a nın alabileceği tamsayılar toplamı? (-28) teşekkürler

$y^2 + x^2 = 9$ gerberli üyerin-
deki x noktaları ara-
dığımız cevaptır.

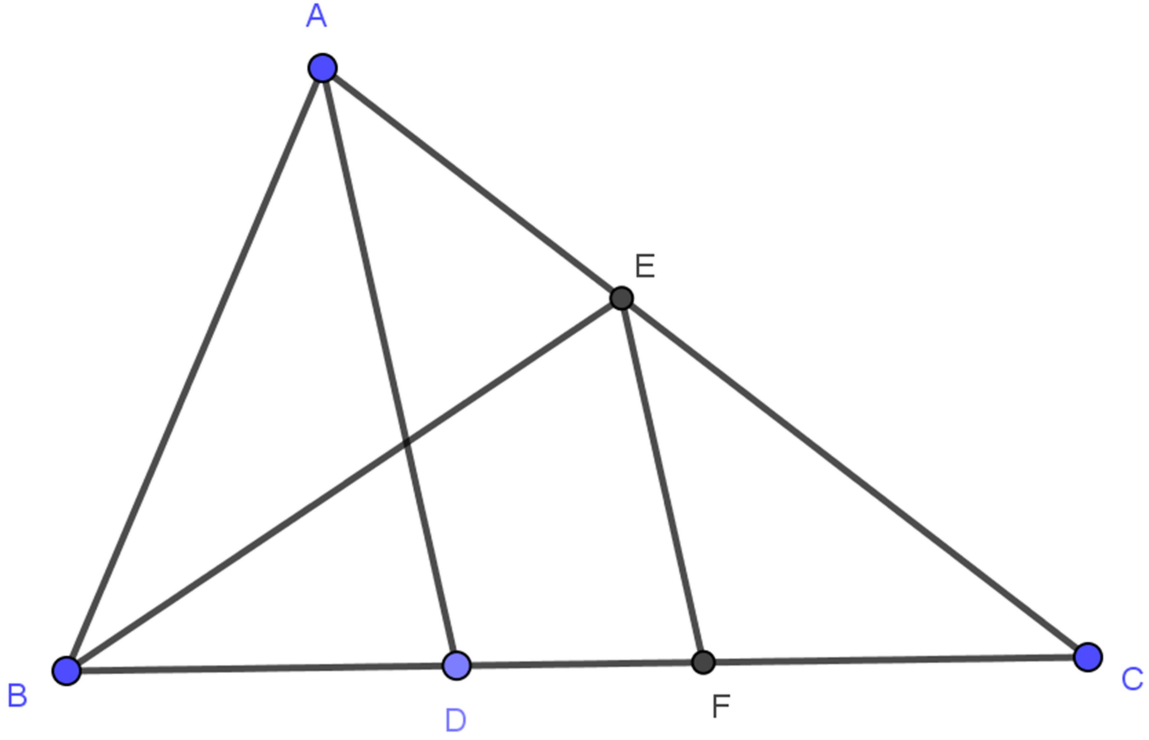
$$\lim_{x_0 \rightarrow 2} (x_0^2 + a) = x \text{ ise}$$

$$4 + a = x$$

$$-3 \leq 4 + a \leq 3$$

$$-7 \leq a \leq -1$$

$-7, -6, -5, -4, -3, -2, -1$ toplamı -28 dir.

Yukarıdaki şekilde [BE], ABC a.ısının açıortayı, D noktası [BC] üzerinde bir nokta ve [EF]//[AD] olmak üzere $\lim_{A \rightarrow D} \frac{|CF|}{|FD|}$ ifadesinin değeri ne olur.

Çözüm:

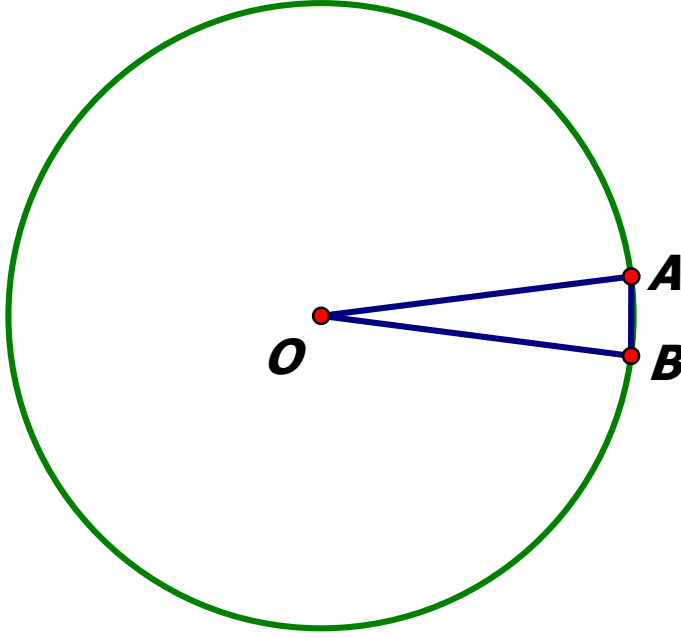
[EF]//[AD] olduğundan CAD üçgeninde temel orantı kuralı gereği $\frac{|CE|}{|AE|} = \frac{|CF|}{|DF|}$ olur.

ABC üçgeninde [BE] açıortay olduğundan $\frac{|CE|}{|AE|} = \frac{|BC|}{|BA|}$ olur. Bu iki orantıdan $\frac{|BC|}{|BA|} = \frac{|CF|}{|DF|}$

olur.. $A \rightarrow D$ için $|BA| \rightarrow |BD|$ olacaktır. Yani limit işlemini

$$\lim_{A \rightarrow D} \frac{|CF|}{|FD|} = \lim_{|BA| \rightarrow |BD|} \frac{|CF|}{|FD|} = \lim_{|BA| \rightarrow |BD|} \frac{|BC|}{|BA|} = \frac{|BC|}{|BD|} \text{ olarak bulunur.}$$

Çemberin Çecresi

$|OA|=|OB|=r$ ve $m(\text{AOB})=\frac{2\pi}{n}$ ve $|AB|=l$ olsun.

Kosinüs kuralına göre $l^2=r^2+r^2-2.r.r.\cos\left(\frac{2\pi}{n}\right)$ den

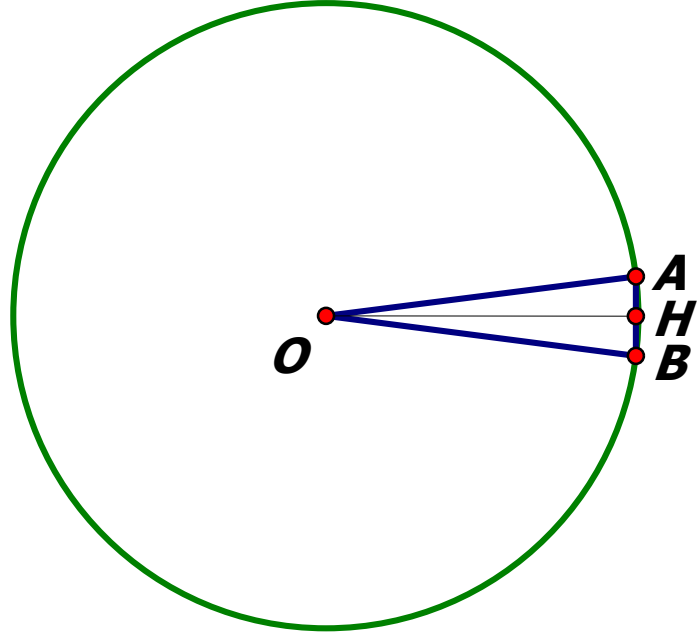
$$l=r\sqrt{2\left(1-\cos\left(\frac{2\pi}{n}\right)\right)}=r\sqrt{2\left(1-1+2\sin^2\left(\frac{\pi}{n}\right)\right)}=2r\sin\frac{\pi}{n}$$

bulunur. Çemberin içersine çizilecek n tane OAB içgeninden $|AB|$ uzunluklarının toplamı $n.l$ kadar olacaktır. Çemberin çevresi n nin sonsuza gitmesi durumunda $n.l$ değeridir.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(n \cdot 2r \sin \frac{\pi}{n} \right) = 2r \left(\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{\pi}{n}}{\frac{1}{n}} \right) = 2r \cdot \pi = 2\pi r$$

olarak bulunur.

Dairenin alanı

Şekilde $m(AOB) = \frac{2\pi}{n}$ olsun $A(AOB) = \frac{1}{2}r^2 \sin\left(\frac{2\pi}{n}\right)$ dir. Çemberin içersine çizilecek n tane OAB içgeninin alanlarının toplamı n sonsuz olması durumunda dairenin alanına eşit olacaktır. Yan dairenin alanı $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(n \cdot \frac{1}{2}r^2 \sin\frac{2\pi}{n} \right)$ olarak hesaplanır. Bu değer

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(n \cdot \frac{1}{2}r^2 \sin\frac{2\pi}{n} \right) = \frac{r^2}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin\frac{2\pi}{n}}{\frac{1}{n}} = \frac{r^2}{2} \cdot 2\pi = \pi r^2 \text{ olarak bulunur.}$$